

ΧΡΟΝΗΣ ΜΠΟΤΣΟΓΛΟΥ

1941: Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη

Σπουδές: 1960 – 1965: Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (ΑΣΚΤ) Αθήνα.
1970 – 1972: Ecole Supérieure des Beaux -Arts, Παρίσι.
1973 – μέχρι σήμερα συνεχίζει να σπουδάζει τη ζωγραφική από το έργο των συναδέλφων-του, σύγχρονων ή παλιών

1989: Εκλέγεται καθηγητής ζωγραφικής στην ΑΣΚΤ Αθήνας και το 2001- 2006 αναλαμβάνει την ευθύνη της Πρυτανείας. Την εποχή της Πρυτανείας του ιδρύθηκε το τμήμα "Θεωρίας της Τέχνης" και ένα μεταπτυχιακό για Εικαστικές Τέχνες και άρχισε να χτίζεται η Βιβλιοθήκη της ΑΣΚΤ

Εκτός από την ζωγραφική, ασχολήθηκε με την χαρακτηριστική (οξυγραφία και λιθογραφία κυρίως) και την γλυπτική καθώς και με εικόνες γεννημένες και επεξεργασμένες στον Η/Υ, τυπωμένες από τον ίδιο με τον τίτλο "99εικόνες". Εικονογράφησε επίσης πολλά βιβλία.

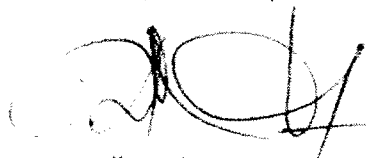
Έχει κάνει περισσότερες από τριάντα ατομικές εκθέσεις και περισσότερες από εκατό ομαδικές, στις σημαντικότερες πόλεις της Ελλάδας.

Εκτός Ελλάδος έχει εκθέσει στη Γαλλία, στη Βραζιλία, στη Γερμανία, στην Ιταλία, στο Βέλγιο, στη Σουηδία, στην Ιρλανδία, στη Γιουγκοσλαβία, στη Κύπρο, την Ισπανία, το Ισραήλ και την Τουρκία.

Από το 1964 συμμετέχει σε διάφορες καλλιτεχνικές και πολιτικές ομάδες, σε συμπλήρωμα της καλλιτεχνικής-του δράσης. "Ομάδα στο Περιοδικό Επιθεώρηση Τέχνης", Αντίσταση στη δικτατορία, "Νέοι Έλληνες Ρεαλιστές", "Ομάδα Τέχνης Α", "Ομάδα για την Επικοινωνία και την Εκπαίδευση στη Τέχνη" και άλλες.

Παράλληλα έχει γράψει επιφυλλίδες και κείμενα για την Τέχνη σε περιοδικά και εφημερίδες, πολλά από τα οποία συγκεντρώθηκαν στα βιβλία. «Ημερολόγια Ταξίδια» εκδόσεις Γαβρηλίδης 1994, «Σπουδή στο μαύρο» ημερολόγια-ποιήματα, εκδόσεις ΠΕΡΙΤΕΧΝΩΝ, 1998, «Ψευδοδοκίμια» εκδόσεις Καστανιώτη 2000, «Το χρώμα της σπουδής» Εκδόσεις Πατάκης» 2005.

Χρόνης Μπότσογλου

ζωγράφος
ομότιμος καθηγητής ΑΣΚΤ

Αυτό είναι το βιογραφικό που δίνω. Επισυνάπτω ακόμα το Χρονολόγιο του καταλόγου της αναδρομικής έκθεσης που οργάνωσε το 2010 το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ / CHRONOLOGY

1941

Γεννήθηκε στις 22 Μαΐου στη Θεσσαλονίκη, μεσαίο παιδί του Δημητρίου και της Μελαχροινής, το γένος Βασιιάδη. Οι γονείς του ήταν πρόσφυγες από την Ανατολική Θράκη, ο πατέρας από το Σχολάριο και η μητέρα από τη Βιζύη. Έχει δύο αδελφές, τη μεγαλύτερη Λεμονιά και τη μικρότερη Μαλαματένια-Κωνσταντίνα. Ο πατέρας του εργάζεται ως σιδηροδρομικός υπάλληλος με την ειδικότητα του ηλιογράφου β'. Ο Μπότσογλου μεγαλώνει κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου σε κλίμα φόβου και οικονομικών δυσκολιών.

Μπότσογλου με τη μητέρα του Μελαχροινή, τη Καλλιόπη, τον πατέρα του Δημήτριο και την Λεμονιά το 1946.

tsogliou with his mother Melachrini, his sister Calliope, his father Dimitrios and his sister Lemonia in 1946.

1946

Ξεκινά να φοιτά στο δημοτικό σχολείο στα Λεμονάδικα, καθ' όλη τη διάρκεια του οποίου ζωγραφίζει και γράφει φανταστικές ιστορίες, τις οποίες αφηγείται στους συμμαθητές του. Ο πατέρας του ενθαρρύνει την επαφή του με την νεοελληνική πεζογραφία και ποίηση, όπως λ.χ. με τα ποιήματα των Κώστα Κρυστάλλη και Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, τα διηγήματα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη κ.ά. Μετά την παράδοση των όπλων από τον ΕΛΑΣ, ο αδελφός της μητέρας του, Κώστας Βασιιάδης, ο οποίος ήταν μαχητής του ΕΛΑΣ, συλλαμβάνεται και εξορίζεται στα Γιούρα. Η σύλληψη λαμβάνει χώρα μπροστά στον πεντάχρονο τότε καλλιτέχνη.

1949

Ο πατέρας του απολύεται από τη δουλειά πιθανότατα λόγω της συνδικαλιστικής και αριστερής πολιτικής δράσης του. Η μητέρα του ξεκινά να εργάζεται ως κεντήστρα για να συντηρήσει οικονομικά την οικογένεια. Πεθαίνει ο εξόριστος θείος του στο Νοσοκομείο της Σύρου.

Born May 22 in Thessaloniki, middle child of Dimitrios and Melachrini, née Vassiadi. His parents were refugees from Eastern Thrace, his father from Scholario and his mother from Vizye. He has two sisters, Lemonia, the elder, and Malamatenia-Constantina, the younger. His father works as a railroad sunshine recorder. Botsogliou grows up during the civil war, in a climate of fear and financial hardship.

He attends elementary school at Lemonadika. Throughout elementary school, he paints and writes fictional stories, which he narrates to his classmates. His father helps to familiarise him with Modern Greek poetry and prose, i.e. the poetry of Kostas Krystallis and Aristotelis Valaoritis and the short stories of Alexandros Papadiamantis. After the disarmament of ELAS, his mother's brother, Kostas Vassiadis, who had been an ELAS fighter, is arrested and exiled to Yioura. The five-year old artist witnesses the arrest.

His father is fired, possibly due to his trade-union and left-wing political activity. His mother goes to work as embroideress in order to support the family. His exiled uncle dies in hospital on Syros.

Μπότσογλου φωτογραφημένος από τον Στέλιο Σκοπελίτη το 1987.

tsogliou photographed by Stelios Skopelitis in 1987.

1953

Λαμβάνει μέρος σε μαθητικό διαγωνισμό ζωγραφικής, όπου του απονέμεται το πρώτο βραβείο, το οποίο συνοδεύεται από το χρηματικό έπαθλο 500.000 δρχ. «δια την οικονομική ενίσχυση προς περαιτέρω σπουδές του απόρου μαθητού της Στ' τάξεως του 7^{ου} Δημοτικού Σχολείου Θεσσαλονίκης της Εκπ. Περιφέρειας Χρόνη Μπότσογλου αριστεύσαντος και έχοντος κλίσην προς την ζωγραφικήν και ποίησιν.»

Την ίδια χρονιά τελειώνει το δημοτικό σχολείο, αντιμετωπίζοντας δυσκολίες στην γραφή και την ανάγνωση.

Το καλοκαίρι ταξιδεύει με τον πατέρα του στην Αθήνα για την ανακομιδή των οστών του θείου του, μια εμπειρία που αργότερα στο αυτοβιογραφικό του βιβλίο *Το χρώμα της σπουδής* θα χαρακτηριστεί από τον ίδιο ως «μια τρομερή τελετή ενηλικίωσης». Επισκέπτεται την Ακρόπολη και το Α΄ Νεκροταφείο, όπου βλέπει την *Κοιμωμένη* του Γιαννούλη Χαλεπά.

1954

Με την καθοδήγηση και την υποστήριξη του ξαδέλφου του, φιλόλογου Κώστα Μπότσογλου, εγγράφεται στο Πειραματικό σχολείο Θεσσαλονίκης, όπου λαμβάνει μια υψηλού επιπέδου εκπαίδευση. Γίνεται μέλος του Συλλόγου Ερασιτεχνών Ζωγράφων και Γλυπτών της Θεσσαλονίκης έως και το 1956. Ξεκινά να παίρνει συμβουλές ζωγραφικής από τον αυτοδίδακτο ζωγράφο Κώστα Βασιάδη. Το ίδιο διάστημα έρχεται σε επαφή με εικονογραφημένα περιοδικά τέχνης των αρχών του 20ου αιώνα, μέσα από τα οποία γνωρίζει, σε ασπρόμαυρες αναπαραγωγές, τις συμμετοχές στα σαλόν του Παρισιού. Αργότερα, διαβάζει το περιοδικό *Ζυγός*, όπου βλέπει μεταξύ άλλων τα έργα των Γιώργου Μπουζιάνη, Θεόφραστου Τριανταφυλλίδη κ.ά. Δέχεται παραγγελίες για πορτρέτα και κάνει τις εικονογραφήσεις για το *Μακεδονικό Ημερολόγιο*, που εκδίδει ο Γιάννης Σφενδόνης. Μέσα από μια οξεία και καθαρή παρατήρηση του περιβάλλοντος του, δημιουργεί τα έργα *Το κατέτσι* (1954), *Το κομδίνο* (1954), *Η βρύση* (1954), καθώς και την *Κουζίνα* (1954), το οποίο αργότερα, το 1976, θα ενσωματώσει στο έργο *Η Ραπτομηχανή*.

1956

Παρουσιάζει έργα του στην Έκθεση Ερασιτεχνών Ζωγράφων και Γλυπτών, που πραγματοποιείται στο Εμπορικό Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης.

1957

Εγκαταλείπει το Πειραματικό Σχολείο και εγγράφεται στο 4^ο Γυμνάσιο Αρρένων Θεσσαλονίκης. Γνωρίζεται με τον ζωγράφο Κώστα Λούστα.

1959

Παίρνει το απολυτήριο γυμνασίου. Συμμετέχει στην Γ' Έκθεση Ζωγραφικής του Συλλόγου Αποφοίτων Π.Σ.Π.Θ (ΧΑΝ Θεσσαλονίκης). Με την παρότρυνση του Κώστα Λούστα, αποφασίζει να μεταβεί στην Αθήνα για να πραγματοποιήσει σπουδές ζωγραφικής.

1960

Εγκαθίσταται στην Αθήνα, όπου ξεκινά προετοιμασία για τις εισαγωγικές εξετάσεις στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών στο φροντιστήριο του Πάνου Σαραφιανού. Την ίδια χρόνια μπαίνει στο προκαταρκτικό της ΑΣΚΤ με δάσκαλο τον Γιώργο Μαυροΐδη (1960-1), συνεχίζοντας παράλληλα να μαθητεύει κοντά στο Σαραφιανό. Μένει σε ένα δωμάτιο του φροντιστηρίου στην οδό Ιθάκης, που του είχε παραχωρήσει ο Σαραφιανός.

1961

Έρχεται δεύτερος στις εισαγωγικές εξετάσεις της ΑΣΚΤ, κερδίζοντας υποτροφία από το ΙΚΥ και ξεκινά να φοιτά στο εργαστήριο του Γιάννη Μόραλη. Συνδέεται φιλικά με τους συμφοιτητές του στην ΑΣΚΤ, Βαγγέλη Δημητρέα, Γιάννη Βαλαβανίδη, Γιάννη Ψυχοπαΐδη, Μάκη Θεοφυλακτόπουλο, Λευτέρη Ρόρρο, Λευτέρη Γιαννουλοπουλο, Νίκο Παραλή, Γιώργο Ζιάκα, Βάσω Κυριάκη, Ρένα Παπασπύρου. Γνωρίζει την Ελένη Σακαντάνη, φοιτήτρια της γαλλικής φιλολογίας, την οποία αργότερα θα παντρευτεί. Αναπτύσσει μέχρι και την αποφοίτηση του το 1965 συνδικαλιστική δράση στο πλαίσιο του Συλλόγου Σπουδαστών Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών (Σ.Σ.Α.Σ.Κ.Τ.). Συμμετέχει στην Α' Πανελλαδική Έκθεση Νέων, που οργανώνεται από την Πρωτοπορία. Στην κριτική της έκθεσης που δημοσι-

εύεται στο τεύχος 79 του Ιουλίου της *Επιθεώρησης Τέχνης*, ο Γιώργος Πετρής επισημαίνει ότι «ο Χρόνης Μπότσογλου φαίνεται να είναι προικισμένος με ευαισθησία στο χρώμα. Το έργο του είναι αληθινά συγκινημένο, κ' έχει μια απήχηση απ' το ηχερό χρωματικό δίδαγμα, που μας άφησε ο αξέχαστος δάσκαλος, ο Γ. Μπουζιάνης». Γνωρίζει μέσω της Έλγας Καββαδία τον ποιητή Νίκο Καββαδία.

1962

Συμμετέχει στη Β' Πανελλαδική Έκθεση Νέων, που παρουσιάζεται στο Ιταλικό Ινστιτούτο και κερδίζει το β' βραβείο ζωγραφικής. Παράλληλα με τις σπουδές του με λάδια (*Θεσσαλονίκη* (1962), *Άγγελος* (1962) κτλ.) σε όλη τη διάρκεια της σχολής δημιουργεί σειρές με ακουαρέλες με τίτλους *Εφιάλτες*, *Θεσσαλονίκη* και μια σειρά από ζωγραφισμένες κάρτες, οι *Κήποι*, που στέλνει στην Ελένη, η οποία σπουδάζει το διάστημα αυτό στο Παρίσι.

1963

Μαθητεύει στην τέχνη του βιβλίου μέχρι και το 1965 κοντά στον Κώστα Γραμματόπουλο και τον Γιάννη Παπαδάκη στα φροντιστήρια εφαρμοσμένων τεχνών της ΑΣΚΤ. Συμμετέχει σε ομαδική έκθεση στον Μορφωτικό Σύλλογο Νέων Χαλανδρίου.

Συμμετέχει μαζί με τους Γιάννη Ψυχοπαίδη, Γιάννη Βαλαβανίδη, Κλεοπάτρα Δίγκα, Μιχάλη Κατζουράκη, Βαγγέλη Δημητριά, Λευτέρη Γιαννουλόπουλο, στην ομάδα του περιοδικού *Επιθεώρηση τέχνης* (1954-1967) πλάι στους Γιώργο Πετρή, Κώστα Κουλουφάκο, Δημήτρη Δεσποτίδη, παίρνοντας μέρος στις συζητήσεις, στην έρευνα για την προετοιμασία των θεμάτων, στη σύνταξη κειμένων και στην εικονογράφηση του περιοδικού. Στο πλαίσιο αυτό, επισκέπτεται το εργαστήριο του Γιώργου Μπουζιάνη και συναντά ζωγράφους, όπως ο Γιώργος Γουναρόπουλος. Στο τεύχος 97-98 του Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου δημοσιεύεται στο εξώφυλλο του περιοδικού ακουαρέλα του με τίτλο *Δειλινό στον Πόρο* (1962), ενώ στο τεύχος Ιουνίου περιλαμβάνεται εικονογράφηση του στο διήγημα του Βασίλη Βασιλικού *Οι φωτογραφίες*.

1964

Παίρνει μέρος στην Γ' Πανελλαδική έκθεση Νέων στην Ελληνοαμερικάνικη Ένωση. Πραγματοποι-

Δεύτερος μαραθώνιος ειρήνης το 1964. Διακρίνονται στην πρώτη σειρά, από αριστερά προς τα δεξιά, οι Λευτέρης Ρόρρος, Λέλα Σταματίου και Χρόνης Μπότσογλου.

Second Peace Marathon in 1964. In the first row, from left to right, can be seen: Lefteris Rorros, Lela Stamatiou and Chronis Botsoglou.

Ο Χρόνης Μπότσογλου νεοσύλλεκτος στην Κόρινθο το 1965.

Chronis Botsoglou recruit in Corinth in 1965.

Ο Χρόνης Μπότσογλου με την Ελένη Σακαντάνη το 1965 στην Κόρινθο.

Chronis Botsoglou with Eleni Sakantani in Corinth in 1965.

είται η πρώτη του ατομική έκθεση μαζί με τον Αλέκο Κτενά στο Κέντρο Τεχνολογικών Εφαρμογών, στην οποία παρουσιάζει μεταξύ άλλων τις ελαιογραφίες *Ζευγάρι και γέρος με γιασεμιά* (1964), *Άνθρωπος με γκρι* (1964), *Ο Πεθαμένος* (1964). Η Ελένη Βακαλό σε κριτική της έκθεσης της που δημοσιεύεται στα *Νέα* στις 29 Μαΐου επισημαίνει ότι «εξ αιτίας της ευαισθησίας του και της ευκολίας του είναι δεκτικός επιδράσεων. Από καιρό τώρα Μπουζιανίζει. Και αυτό βέβαια δίνει γοητεία στη ζωγραφική του, αλλά δεν παύει να είναι μανιερισμός, που φαίνεται όταν προσέξουμε πως δεν είναι ολόκληρο το κομμάτι δουλεμένο στην ίδια αντίληψη αλλά μονό ωρισμένα χαρακτηριστικά τυπικά σημεία». Συμμετέχει σε έκθεση σπουδαστών της Α.Σ.Κ.Τ. Αναζητά τρόπους αναπαράστασης καθημερινών βιομηχανικών αντικειμένων και δημιουργεί τα έργα *Λαβομάνο*, *Καμπίνες* και την επόμενη χρονιά τα *Θερμοσίφωνο*, *Μπαλκονόπορτα*. Ενσωματώνεται στην *Ομάδα τέχνης Α΄* (1961-1967) συμμετέχοντας στις δραστηριότητες της ομάδας μαζί με τα ιδρυτικά μέλη Δημοσθένη Κοκκινίδη, Γιάννη Χαϊνή, Κώστα Κλουβάτο, κ.ά και τους νεότερους Λευτέρη Ρόρρο, Λευτέρη Κανακάκι, Δημήτρη Μυταρά, Βαγγέλη Δημητρέα κ.ά.

1965

Όντας ακόμα σπουδαστής συμμετέχει σε ομαδική έκθεση καλλιτεχνών που είχαν αποφοιτήσει από το εργαστήριο του Γιάννη Μόραλη. Παίρνει μέρος σε έκθεση της *Ομάδας Τέχνης Α΄*, που πραγματοποιείται στην Νέα Ιωνία. Συμμετέχει στην *Όγδοη Πανελλήνιο Καλλιτεχνική Έκθεση* στο Ζάππειο Μέγαρο, όπου παρουσιάζει το *Λαβομάνο* (1963) και την *Κίτρινη καρέκλα* (1964) και στην ομαδική έκθεση *Ειρήνη και Ζωή* που διοργανώνει ο Ζυγός.

Ολοκληρώνει τις σπουδές του στην ΑΣΚΤ. Τυπώνεται σε 30 αντίτυπα η *Μπαλλάντα του Υπνοβάτη* του Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα σε μετάφραση Μαρριάννας Κριεζή με εικονογράφηση του καλλιτέχνη.

1966

Ξεκινά τη στρατιωτική του θητεία, υπηρετώντας για δύο χρόνια στο Πυροβολικό Σώμα στην Κόρινθο, στη Θήβα και στην Κύμη. Παντρεύεται την Ελένη. Παίρνει μέρος στην ομαδική έκθεση ζωγράφων Θεσσαλονίκης στο πλαίσιο των *Δημη-*

τρίων, που πραγματοποιείται στην «Τέχνη» Μακεδονική Καλλιτεχνική Εταιρεία.

1968

Από το Σεπτέμβριο έως το Δεκέμβριο εκπροσωπεί την Ελλάδα στην Μπιενάλε του Σάο Πάολο μαζί με τους Δημήτρη Αρμακόλα, Γιώργο Καρακάλα, Κώστα Ηλιάδη, Σταύρο Δαλάκο, Βασίλη Χάρο, Αντώνιο Καραχάλιο, Γιώργο Μήλιο, Ευάγγελο Μουστάκα, Θύμιο Πανουριά, Ευθυμία Περιβολά, Μαριάννα Ξενάκη-Ψιμάρα, Πέτρο Ζουμπουλάκη, Ανδρέα Φωκά. Παρουσιάζει τους *Φαντάρους*. Στο «Χρώμα της σπουδής», που εκδίδεται το 2005 ο Μπότσογλου σημειώνει ότι «αυτή η [...] συμμετοχή μου αποτελεί και στίγμα στο πρόσωπο που ήθελα να παρουσιάσω. Σίγουρα λάθος εκτίμηση της τάσης να ξαναρχίζει η καλλιτεχνική δραστηριότητα, πράγμα που έγινε πολύ μετά, με τα "Δεκαοκτώ κείμενα". Όμως άλλο να ξαναρχίσουν οι καλλιτεχνικές εκδηλώσεις που σταμάτησαν με την επιβολή της δικτατορίας, και άλλο η εκπροσώπηση της στο εξωτερικό. Έτσι, έμεινε στη συνείδηση μου ότι συνεργάστηκα με τη δικτατορία, γιατί είναι από τις πράξεις που μένουν αμετάκλητες.» Απολύεται από το στρατό.

1969

Παίρνει μέρος στην έκθεση *Η Ζωγράφοι της Θεσσαλονίκης* που πραγματοποιείται στη γκαλερί Άστορ.

1970

Πραγματοποιείται ατομική έκθεση του στην αίθουσα τέχνης Χίλτον και στη συνέχεια στην αίθουσα «Τέχνη» στη Θεσσαλονίκη, όπου παρουσιάζει μεταξύ άλλων τα έργα *X* (1968), *Ελένη* (1967), *Πορτρέτο Λ.Σ.-Ρ.* (1968), *Το φύλλο* (1968), *Προφίλ* (1969), *Ελένη προφίλ* (1969), *Πορτρέτο Γ.Π.Σ* (1969), *Σεξ* (1968), *Η Μόδα* (1968). Σε συνέντευξη του στη Βεατρίκη Σπηλιάδη στο περιοδικό *Γυναίκα* στο τεύχος 531, ο ζωγράφος δηλώνει ότι «Πέντε χρόνια τώρα, λέει, προσπαθώ να ζωγραφίσω τον άνθρωπο μέσα στο σύγχρονο περιβάλλον του. Δηλαδή, το τι απομένει απ' αυτόν μέσα στον τρομερό σημερινό κόσμο. Τι από το άτομο, την αυτοδύναμη μονάδα, ύστερα από την ισοπέδωση. Προσπαθώ να το εκφράσω παραθέτοντας τη σύγκρουση ανόμοιων χώρων και καταστάσεων.» Μεταβαίνει στο Παρίσι με υποτροφία του Ι.Κ.Υ.

διαλύεται η ομάδα των *Νέων Ελλήνων Ρεαλιστών*, εξαιτίας πολιτικών κυρίως διαφορών μεταξύ των καλλιτεχνών.

1974

Γίνεται μέλος του Κέντρου Εικαστικών Τεχνών (ΚΕΤ), το οποίο ιδρύεται κατά τη διάρκεια της δικτατορίας από 26 καλλιτέχνες.

1975

Πραγματοποιείται ατομική του έκθεση στο ΚΕΤ, στην οποία, μεταξύ άλλων παρουσιάζει τα έργα *Φρίζα*, *Ανάκριση* (1973), ο *Συνταξιούχος* (1974).

Ο Διαμαντής Διαμαντόπουλος μετά από εικοσιπενταετή απουσία του παρουσιάζει έργα του στο Καλλιτεχνικό Πνευματικό Κέντρο «Ωρα». Ο Μπότσογλου γνωρίζει τον ζωγράφο και επισκέπτεται το ατελιέ του.

Πεθαίνει ο πατέρας του.

1976

Διαλύεται το ΚΕΤ. Ξεκινά μια σειρά δέκα σχεδίων με σινική μελάνη με τίτλο *Γιαπί*, σχεδιάζοντας εκ του φυσικού οικοδόμους εν ώρα εργασίας. Η μητέρα του προσβάλλεται από τη νόσο του Αλτσχάιμερ.

1977

Την χρονιά αυτή κορυφώνεται η πολιτική του δράση, καθώς κατεβαίνει ως υποψήφιος του ΕΚΚΕ στη Φθιώτιδα.

Πραγματοποιείται ατομική του έκθεση στην γκαλερί Κοκλίας στη Θεσσαλονίκη, στην οποία εκθέτει τα σχέδια από το *Γιαπί*.

Δικάζεται μαζί με τον Χρήστο Μπίστη για περιύβριση αρχής ως υπεύθυνος της οργάνωσης *Λαϊκή Αλληλεγγύη* και αθώνεται.

1978

Μετά τις εκλογές εγκαταλείπει το ΕΚΚΕ. Πραγματοποιείται ατομική του έκθεση στο Καλλιτεχνικό Πνευματικό Κέντρο «Ωρα». Συμμετέχει στον ελληνικό πολιτιστικό μήνα στην Στοκχόλμη, παρουσιάζοντας έργα στη Βασιλική Ακαδημία Καλών Τεχνών μαζί με άλλους δώδεκα καλλιτέχνες,

τους Ηλία Δεκουλάκο, Βαγγέλη Δημητρία, Παύλο Καλατζόπουλο, Μιχάλη Κατζουράκη, Δημοσθένη Κοκκινίδη, Κλέαρχο Λουκόπουλο, Φρόσω Μιχαλέα, Γιάννη Μόραλη, Άννα Παπαδημητρίου, Γιώργο Τούγια, Μαρία Βογιατζόγλου και Κοσμά Ξενάκη. Το καλοκαίρι απομονώνεται στο χώρο ενός παλιού ελαιοτριβείου του Γιώργου Ελευθεριάδη στο Πετρί της Μυτιλήνης, όπου ξεκινά την ενότητα των *Λιοτριβιών*.

1979

Γίνεται μέλος της Ομάδας για την Επικοινωνία και την Εκπαίδευση στην Τέχνη, συμμετέχοντας στις εκθέσεις και τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της ομάδας.

1980

Πραγματοποιείται ατομική έκθεση του στο Καλλιτεχνικό Πνευματικό Κέντρο Ώρα, στην οποία παρουσιάζει έργα από τις ενότητες *Λιοτριβιά, Κονσερβοκούτια, Άνθρωποι, Αντικείμενα, Χώροι, Σημειώσεις*. Ο Διαμαντής Διαμαντόπουλος γράφει το εισαγωγικό σημείωμα του καταλόγου. Γεννιέται η κόρη του Ελίζα-Βικτώρια-Μελαχροινή. Εκδίδεται η *Περιγραφή*, με εικοσιπέντε κείμενα του Περικλή Κοροβέση και δεκατρείς ζωγραφίες του Χρόνη Μπότσογλου, που παρουσιάζονται στο βιβλιοπωλείο Γκαζέτ.

1981

Πραγματοποιείται ατομική έκθεση του στη γκαλερί Κοχλίας.

1982

Συμμετέχει στα Ευρωπαϊκά στην έκθεση στο Internationaal Cultureel Centrum Antwerpen στην Αμβέρσα σε επιμέλεια Αλέξανδρου Ξύδη, έχοντας αποσύρει τα περισσότερα από τα έργα του που είχαν αρχικά αποφασιστεί να παρουσιαστούν. Μαζί με τους Γιάννη Ψυχοπαίδη και Μάκη Θεοφυλακτόπουλο πραγματοποιεί την έκθεση *Ζωγραφίζοντας ο ένας τον άλλο* στην Γκαλερί 3.

1985

Παρουσιάζει έργα από τις ενότητες *Λιοτριβιά* και *Η εικόνα του σώματος* σε ατομική έκθεση που πραγματοποιείται ταυτόχρονα στην Αίθουσα Τέχνης Αθηνών και στην Γκαλερί 3. Με αφορμή

την έκθεση κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Άγρα η μελέτη της Μάρθα Χριστοφύλου με τίτλο *Η εικόνα του σώματος στη ζωγραφική του Χρόνη Μπότσογλου*.

1986

Πραγματοποιείται αναδρομική έκθεση στη Δημοτική Πινακοθήκη Ρόδου σε επιμέλεια Χάρη Καμπουρίδη. Εκδίδεται ο κατάλογος της έκθεσης *Η αναζήτηση της ταυτότητας στο ζωγραφικό έργο του Χρόνη Μπότσογλου*.

1988

Συμμετέχει στην έκθεση 4 κριτικές θεωρήσεις στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Ιλεάνα Τούντα, μαζί με τους καλλιτέχνες που προτείνει ο Αλέξανδρος Ξύδης. Πραγματοποιείται η ατομική έκθεση *Σελίδες Ημερολογίου* στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Ιλεάνα Τούντα, η οποία περιλαμβάνει ακουαρέλες σχέδια, γλυπτά, που είχαν δημιουργηθεί από το 1980 έως το 1988, στα οποία απεικονίζεται η μητέρα του καλλιτέχνη. Στη συνέχεια η έκθεση μεταφέρεται στο Βελλίδειο Πολιτιστικό Κέντρο στη Θεσσαλονίκη. Συμμετέχει μαζί με τους Μιχάλη Αρφαρά, Παναγιώτη Γράββαλο, Μαρία Ζιγάκα, Τόνια Νικολαΐδου, Ρίνο Pandolfini, Δήμητρα Σιατερλή και Ρουμπίνα Σαρελάκου στην *Ομάδα "Κέντρο Χαρακτικής"*, που δημιουργείται με πρωτοβουλία του Εργαστηρίου Κέντρου Χαρακτικής και πραγματοποιεί τα επόμενα χρόνια μια σειρά ομαδικών εκθέσεων στην Ελλάδα, στην Ιταλία και στη Γερμανία.

1989

Εκλέγεται καθηγητής στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών.

Εκδίδεται η ποιητική συλλογή *Παραμορφώσεις* του Τίτου Πατρίκιου με τρεις χαλκογραφίες του.

Ξεκινά την ενότητα των *Επαγγελματών*.

1990

Πραγματοποιείται στην γκαλερί Κρεωνίδης στην Αθήνα έκθεση με τίτλο *Στην τροχιά του '60*, Μπότσογλου, Ψυχοπαίδης, στην οποία οι δύο καλλιτέχνες εκθέτουν έργα τους από τη δεκαετία του '60.

1995

Πραγματοποιεί εικονογράφηση για το διήγημα *Μπομπόκ* του Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι, που κυκλοφορεί από τον Κέδρο σε μετάφραση Μήτσου Αλεξανδρόπουλου.

1997

Διατελεί μέχρι και το 1998 αντιπρύτανης της ΑΣΚΤ.

1998

Οργανώνεται ατομική έκθεση με τίτλο *Σπουδή στη μοναξιά* στην Γκαλερί Ζουμπουλάκη. Αντί καταλόγου κυκλοφορεί η ποιητική συλλογή του *Σπουδή στο μαύρο*.

1999

Πραγματοποιείται η ατομική του έκθεση *Οι καρποί - τα πρόσωπα* στην γκαλερί Έκφραση.

2000

Εκδίδεται το βιβλίο του *Ψευδοδοκίμια. Κείμενα για την Τέχνη* από τον Καστανιώτη, στο οποίο συγκεντρώνονται άρθρα του σε εφημερίδες, διαλέξεις και κείμενα του για την τέχνη.

2001

Εκλέγεται πρύτανης της ΑΣΚΤ. Ξεκινά τη σειρά έργων *Αντίο Ατελιέ*, που απεικονίζουν όψεις από το ατελιέ του ζωγράφου, το οποίο αναγκάστηκε να εγκαταλείψει μετά το σεισμό του 1999.

2002

Εγκαινιάζεται η έκθεση *Αντίο Ατελιέ* στο Μουσείο Φρουσίρα. Λίγο αργότερα, πραγματοποιείται η έκθεση *Μια προσωπική Νέκυια (1993-2000)*. Ένα εικαστικό δοκίμιο για τη μνήμη στο Μουσείο Μπενάκη, στην οποία παρουσιάζει την ομότιτλη μνημειακή ζωγραφική εγκατάσταση που αποτελείται από 26 έργα. Η έκθεση θα μεταφερθεί την επόμενη χρονιά στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια στην Πύλη Αμμοχώστου στη Λευκωσία. Ξεκινά την ενότητα των *Αναφορών*, μια σειρά φανταστικών πορτρέτων πέντε καλλιτεχνών, του Βίνσεντ Βαν Γκογκ, του Φράνσις Μπέικον, του Αλμπέρτο Τζιακομέτι, του Γιαννούλη Χαλεπά και του Γιώρ-

του Μπουζιάνη, που επέδρασαν καταλυτικά στην καλλιτεχνική του πορεία.

His mother dies.

Πεθαίνει η μητέρα του.

2005

Ξεκινά τους πειραματισμούς του πάνω σε ψηφιακές εικόνες, επεμβαίνοντας σε φωτογραφίες και προγενέστερα έργα του. Εκδίδεται από τον Καστανιώτη το αυτοβιογραφικό βιβλίο του *Το χρώμα της σπουδής*.

He begins experimenting on digital images, processing photographs and earlier works. His autobiographical book *To Chroma tis Spoudis* is published by Kastaniotis Editions.

2006

Παρατείνεται από τη θέση του Πρύτανη της ΑΣΚΤ.

He resigns from his position as dean of the Athens School of Fine Arts.

2007

Παρουσιάζει τις *99 Εικόνες* - μια ενότητα ψηφιακά επεξεργασμένων εικόνων που συνδυάζονται με σύντομα κείμενα του - αρχικά στο χώρο τέχνης 24 και στη συνέχεια στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στη Θεσσαλονίκη στο πλαίσιο του *Εικαστικού Πανοράματος στην Ελλάδα 2007*.

He shows *99 Images*, a series of digitally processed images accompanied by short writings, first at Gallery 24 and then at the State Museum of Contemporary Art in Thessaloniki in the framework of *Visual Arts in Greece 2007*.

2008

Συνταξιοδοτείται από την ΑΣΚΤ. Πραγματοποιείται αναδρομική έκθεση *Ο Κόσμος της Εμπειρίας* στην Πινακοθήκη Κυκλάδων στην Ερμούπολη Σύρου.

He retires from the Athens School of Fine Arts. His retrospective exhibition *The World of Experience* is organised at the Art Gallery of the Cyclades in Hermoupolis, Syros.

Πετρakis (Charalampos Petrakis), Λάδι σε μουσαμά, 2008

Πετρakis (Charalampos Petrakis), Oil on canvas, 2008

Χρήνης Μπότσαγλου διδάσκοντας στο Β' εργαστήριο ΑΣΚΤ.

Chrynis Botsoglou teaching at the 2nd Studio of the Athens School of Fine Arts.